

Tiraaž: 7349

NELJAPÄEV, 12. oktoober 2023

www.harku.ee HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

Mida tasub teada enne väikehitise rajamist? Loe lk 2

Õpetajate päeva puhul toimus Harku valla haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajatele ning asutuste juhtidele pidulik vastuvõtt.

Harku vald tänas **haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajaid**

MERIKE PINN

kommunikatsioonispetsialist

5. oktoobril tähistati Harku vallas traditsiooniliselt õpetajate päeva. Hommikul õnnitlesid vallavanem Katrin Krause ja abivallavanem Robert Lippin kõiki haridustöötajaid ja viisid koolidesse ja lasteaedadesse tänutäheks maitsva tordi. Õhtul olid valla haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajad ning asutuste juhid oodatud õpetajate päevale pühendatud pidulikule vastuvõtule. Pidulikult üritusel tunnustati 51 haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajat, kes panustanud oma kvalifikatsiooni tõstmisse või silma paistnud töös.

Õpetajate päeva tähistamine piduliku vastuvõtuga on Harku vallas pikaajaline traditsioon. Seekordne vastuvõtt toimus Proto avastustehases. Oma pidupäevakõnes tõi vallavanem Katrin Krause esile õpetaja tähtsuse mitme nurga alt – õpetaja olulisus tulemuste saavutamisel, õpetaja kodu ja kooli ühendajana ning kultuuri, väärtuste ja tulevikupüüdluste edasikandjana. “Õpetlane Uku Masing on öelnud: “Igal inimesel on teise jaoks säde. Aga vähe on neid, kes mõistavad puhuda seda tuleks.” Head õpetajad, teie olete seda suutnud. Aitäh teile,” sõnas vallavanem.

Haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajaid tunnustati Harku vallavolikogu kinnitatud määruse alusel. Tunnustusi jagati kahes kategoorias: enesetäiendamise ja kvalifikatsiooni tõstmise ning silmapaistev panus valdkonda. Kvalifikatsiooni tõstmise puhul märgitakse ära haridus-, kultuuri- ja noorsootöövaldkonna töötaja, kes on tunnustamise eelneval õppeaastal omandanud kõrghariduse, saanud kutsetunnistuse või läbinud 320-tunnise pedagoogilise täienduskoolituse.

Silmapaistva panuse eest tunnustatakse töötajaid, kes on olnud projektis, programmis või arendustegevuses eestvedaja, korraldanud koolituse, arengupäeva või mõne muu haridus-, kultuuri- või noorsootöötajate ürituse, pakunud valdkonda lisandväärtust ühiskondlikult kasuliku vaba-

Õpetajate päeva pidulikult vastuvõtul Proto avastustehases. Pidulikult üritusel tunnustati 51 haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajat. Rühm tunnustatud koos vallavanem Katrin Krause ja abivallavanem Robert Lippiniga. / Foto: Arno Mikkor

tahtliku töö kaudu, välja andnud teaviku või õppematerjali, olnud vähemalt vabariiklikul tasandil õpilasvõistluse edukas juhendaja või nimetatud maakondlikul või riiklikul tasandil valdkonna tunnustusürituse kandidaat. Lisaks tunnustatakse ka pikaajalise ja sisulise panuse eest valdkonda.

Tunnustus 51 töötajale

Sel aastal pälvisid tunnustuse enesetäiendamise ja kvalifikatsiooni tõstmise eest Kaspar Kallion Väana-Jõesuu koolist, Krisli Johanson, Mai Kaur, Sandra Lehismaa ja Katre Kosk Rannamõisa lasteaiast, Karen Vapper Alasniidu lasteaiast, Elo Vagur, Birgit Eesalu ja Riineke Palm Huvitegevuse ja Noorsootöö sihtasutusest, Kristina Kochubenko, Svitlana Falkenberg ja Mirell Kõiv Harkujärve lasteaiast, Katrin Läll, Kadri Marie Kirikal ja Ethel Leppänen Muraste koolist, Küllike Ustav Harkujärve põhikoolist, Andrei Ambros Tabasalu koolist, Liis Velsker Tabasalu gümnaasiumist, Leena Lumi Väana mõisakoolist, Triin Zjabrikov ja Geia Pill Tabasalu Teelak-

me lasteaiast ja Eiliki Kumm Harku vallavalitsuse hariduse tugiteenuste osakonnast.

Silmapaistva või pikaajalise panuse eest haridusvaldkonda pälvisid tunnustuse Anna Söörd ja Ave Peebo Tabasalu lasteaiast Tibutare, Sirje Piliroog Väana-Jõesuu koolist, Reelika Ojatamm, Kati Eirand, Kadri Tasane, Kelly Anijärv ja Meelis Sekk Huvitegevuse ja Noorsootöö sihtasutusest, Sigrid Tiik Muraste koolist, Sigrid Laanemets, Indrek Raudsepp, Ringa Rooteman ja Elen Ilves Tabasalu koolist, Marika Virit Harkujärve põhikoolist, Margit Uusmees, Maire Pöld ja Küllike Pajula Pangapealse lasteaiast, Marianne Helena Rammo ja Ingrid Mäesalu Tabasalu gümnaasiumist, Leena Lumi, Katrin Järvlepp, Svea Sokka ja Kristi Reisenbuk Väana mõisakoolist, Janet Murumets, Natalia Koströkina, Ädu Laur ja Valdo Rüütelmaa Tabasalu muusika- ja kunstikoolist ning Kristina Lahe Tabasalu Teelak-

me lasteaiast. Haridusjuhtidest pälvisid tunnustuse Margit Toomlaid Rannamõisa lasteaiast ja Elina

Siilbek Huvitegevuse ja Noorsoo sihtasutusest.

Leena Lumi: murranguline aeg koolis

Klassiõpetaja Leena Lumi kõnib õpetajateed 2011. aastast, Väana mõisakoolis klassiõpetajana alates 2014. aastast.

“Koolis pakub palju rõõmu laste vahetu ja siiras mõttemaailm. Hea tuju on nakkav ja õpetajana on mul alati võimalik leida viis, kuidas seda päeva jooksul “nakatada” endale või klassile,” ütleb Leena Lumi. Ta sõnab, et koolidel on praegu palju murrangulisi momente uuendatud ainekavade ja õpikäsitluste tõttu. “Peamiselt on need plaani võetud laste ja noorte vaimse tervise hoidmise pärast ja õpetajale antud vabamad käed õppainete edastamisel. Samas oodatakse siiski ka suurepäraseid akadeemilisi tulemusi. Õpetajatel võib seetõttu olla raske leida n-ö kuldset keskteed akadeemiliste nõudmiste ja laste vaimse tervise toetamise vahel. Siin on oluline koht koo-

li- ja õppejuhtidel, kes saavad oma õpetajatele anda täpsemad juhised, mis on sellele koolile olulisem suund,” arutleb Leena Lumi.

Tihti öeldakse, et koolist jäävad kõige tänuväärsematena meelde ranged ja nõudlikud õpetajad. “Minul on pigem vastupidi – sooja tundege meenutan Kuressaarest oma algklassiõpetajat Ülle Jasminit, kelle südamlilik suhtumine õpilastesse on kindlasti üks põhjus, miks minagi valisin õpetajate. Põhikooli- ja gümnaasiumiosast tervitan rõõmsate mälestustega matemaatikaõpetaja Signe Vahkaliit, ajalooõpetaja Anne Metsa ning eesti keele ja kirjanduse õpetaja Signe Söõmerit. Kõik need õpetajad olid soojad ja suhtusid õpilastesse väga inimlikult,” sõnab Leena Lumi.

Kolleegidele soovib Leena jääda nõuete ja nõudmiste virvarris inimlikuks ja mõistvaks majakaks, kes annab noortele eluteele kaasa valguse, mida nad vajalikul hetkel saavad kasutada.

Anna Söörd: kõik lasteaialapsed tahavad liikuda

Õpetaja Anna Söörd on Tabasalu lasteaias Tibutare töötanud liikumisõpetajana 15 aastat, enne seda aga veel kaua aega koolis kehalise kasvatuse õpetajana. Kui tal oli võimalus valida, kas kool või lasteaed, valis ta töötamise lasteaias.

“Lasteaias kõigil lastel silmad säravad ja kõik tahavad liikuda, liikumistahe on olemas kõigis. See on ikka väga harv, kui ma pean mõnda last liikumiseks tagant torkima,” kiidab Anna lasteaialapsi ja lisab, et lasteaias liikumisegevuste korraldamine on väga loomulik tegevus.

Aga kui mõni laps ei soovi liikuda, siis mis on need nipid, kuidas laps liikuma panna? Anna sõnab, et igas lapses tuleb üles leida see miski, mis tal silma särama paneb. “Liikumine on väga laiapõhjaline, seal võivad olla tegevused pallide, rõngaste ja kepphobustega, hüpped ja tegevused hüppenõõridega, liikumismängud ja palju-palju muud. Kindlasti on midagi, mis lapsele huvi pakub ja see tuleb üles leida,” sõnab Anna.

Anna on õppinud spordikoolis. “Sport oli mulle tähtis ja seepärast on eredamalt mees kehalise kasvatuses õpetajad. Eriti on meeskoostegemised õpetajatega, oli see siis näidenäid või jõulukava ettevalmistamine või võimlemispeoks valmistamine. Aga mees on ka näiteks õpetajale küllaminek sünnipäeval. Sellised koosolemised on jätnud sügava mulje, see lähendas nii klassi kui ka õpetajat,” meenutab Anna.

“Ah jaa, üks pättus tuleb meelde. Meil oli matemaatika tulemas kontrolltöö ja kõik pabistasid. Siis tulid poisid ja ütlesid: me lahendame selle asja. Lahendus oli see, et nad toppisid ukسلukku kammipiivi või nõõpnõela ja ust ei saadud lahti ja meil jägi kontrolltöö ära. Tagantjärele mõeldes olime ikka sussakad tõesti,” ütleb Anna.

Kolleegidele soovib Anna, et õpetajal säraks silm ja jätkuks õnnetus igasse päeva.

Suur tänu kõigile meie valla haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajatele, kes iga päev panustavad laste ja noorte arenguning haridustesse.

Lühiuudised

Vaata lisaks värsked uudised pea iga päev Harku valla kodulehel www.harku.ee.

Harku vald kutsub visioonipäevale

Kõik Harku valla elanikud on oodatud 11. novembril kell 10–16 Tabasalu kooli algklasside õppehoones toimuvale Harku valla visioonipäevale.

Visioonipäeva eesmärk on üheskoos arutada, kas ja milliseid muudatusi Harku vald vajab ja milline võiks kodule olla aastal 2040+.

Visioonipäeva avab Harku vallavanem Katrin Krause. Ettekannetega esinevad Tartu linnaarhitekt, TalTechi vanemlektor Jiri Tintera – “Kuidas planeerida head avalikku ruumi?”, Tallinna ülikooli lektor Kersten Kattai – “Kohaliku omavalitsuse tulevikuväljakutsed”, Muraste külaseltsi esindaja Aule Kikas – “Kogukonna ootused omavalitsusele”, Harku valla abivallavanem Piret Zahkna – “Milline on Harku vald praegu?” ja inspireerija Harald Lepisk – “Seitsmenda põlvkonna hüvanguks”.

Pärast ettekandeid toimuvad arutelud töörühmades ja igal osalejal on võimalik valida just talle huvi pakkuv valdkond ja selles kaasa rääkida.

Visioonipäeval osalemiseks palume ennast registreerida: <https://bit.ly/visioonipaev> hiljemalt 6. novembriks. (HVT)

Veel saab esitada kandidaate Tui stipendiumile

Erna ja Juhan Tui stipendiumi kandidaadi esitamiseks tuleb esitada hiljemalt 15. oktoobriks vabas vormis taotlus, kus on kirjas kandidaadi nimi ja kontaktandmed ning põhjendus, miks kandidaat stipendiumi väärrib. Kandidaatideks sobivad Harku valla elanikud, kes on andnud panuse paikkondliku kultuuri ja hariduse arengusse või muul moel paikkonna eluolu märkimisväärselt edasi viinud.

Taotluse saab edastada postiaadressile (Harku valla valitsus, Kallaste 12, 76901 Tabasalu) või e-posti teel harku@harku.ee. (HVT)

Tulge Tölinõmme karstiala avastusretkele!

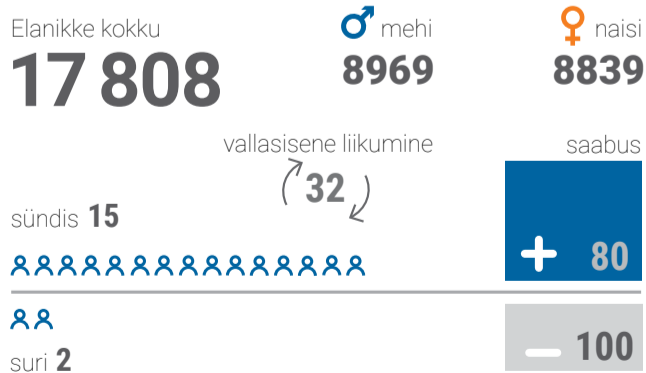
Pühapäeval, 22. oktoobril toimub Tölinõmme karstiala avastusretk. Kogunemine kell 11 Väana mõisakooli parklas.

Umbes kolmetunnise jalgsimatka käigus tutvutakse Tölinõmme karstialaga. Matka pikkus on ligikaudu kuus kilomeetrit. Kuna koprada on sealkandis vett paisutanud, tuleks jalga panna kummikud.

Registreerimine ja info: heinart.puhkim@gmail.com. Liikumisaasta üritusena on matk osalejatele tasuta. Matkajuht on Heinart Puhkim. (HVT)

Statistika

Harku valla elanikkonna statistika seisuga 1. oktoober 2023

Mida on vaja teada, kui soovetakse ehitada kuni 20-ruutmeetrise ehitusaluse pinnaga hoone või rajatis, nagu puukuur, auto varjualune, väliköök või muu sarnane ehitus? Kas selleks on vaja valla-valitsuselt luba küsida?

See on siin olnud aegade algusest, “see pole ehitus, sest sellel pole vundamenti” ja “see pole mingi ehitus”. Mitte kuigi sageli, kuid selliseid väiteid kuuleb aegajalt ka Harku vallas, kui probleem on alla 20-ruutmeetrise ehitusaluse pinnaga ja alla 5 meetri kõrgused ehitised, millele ehitusseadustiku järgi pole vaja luba ega teatist, kuid mis on kinnistutel ehitatud hoonestusalast välja ning seetõttu ei vasta detailplaneeringule või tuleohutusnõuetele.

On esinenud juhtumeid, kus vallavalitsus on pidanud nõudma omanikelt selliste ehitiste lammutamist.

Mida on vaja teada ja teha enne väikeehitise püstitamist, palusime selgitada valla ehitus- ja planeerimisosakonnal.

Ehitusseadustiku järgi kuulub vaba ehitustegevuse alla elamu ja selle teenindamiseks vajalik hoone, mis on ehitisealuse pinnaga 0–20 ruutmeetrit* ja kuni viis meetrit kõrged. Nende rajamiseks ei ole vaja ehitusprojekti ega -luba, ent see ei tähenda reeglite vaba ehitamist, kuna vaba ehitustegevus peab olema kooskõlas üldplaneeringu, detailplaneeringu ja tuleohutusnõuete ning ka selliste ehitiste ehitamisel tuleb järgida kõigist asjakohastest õigusaktidest

* Kuni 20-ruutmeetrise väikeehitise puhul arvestatakse ehitisealust pinda horisontaalprojektsiooni pinnana, mille hulka arvatakse ka ehitise väljaulatuvad osad ja sammastel olev ehitise osa. Lihtsamalt öeldes on see katusega kaetud pind ehk mõõdetult katuseräästa joonelt.)

Väikeehitise püstitamisel tuleb järgida seadusi

Väikeehitis on näiteks alla 20 m² kuur. / Foto: Unsplash

(ehitusseadustikust, looduskaitseadusest, haldusmenetluse seadusest jt) tulenevaid nõudeid. Tagatud peavad olema tuleohutus ja naabusõigused (ei tohi kitsendada piirnevate kinnisasjade kasutamist ega tekitada märkimisväärset negatiivset mõjutust, mida ei ole võimalik vähendada või leevendada).

Harku vallas kehtib alates 31. maist 2018 Harku valla ehitustingimusi, miljööväärtuslikke alasid ja väärtuslikke maastikke määrav ning tihedustasemealasid täpsustav teemaplaneering. Harku valla teemaplaneeringu koostamise algatamine tulenes peamiselt vajadusest senisest enam suunata ehitustegevust, sealhulgas määrata selgemad tingimused projekteerimistingimuste andmiseks ja detailplaneeringute koostamiseks. Teemaplaneering täiendas ja täpsustas kehtivat üldplaneeringut. Üldplaneering ja teemaplaneering on samatasandilised planeeringud ehk teemaplaneeringus sätestatu viiakse sisse üldplaneeringusse.

Harku valla kehtiv teema-

planeering näeb ette, et väikeehitis on kuni 20 ruutmeetri suuruse ehitisealuse pinnaga ja kuni 5 meetrit kõrge hoone või samade mõõtmetega katusega rajatis, sh katusealune, mis ei ole ehitusloakohustuslik. Väikeehitis on näiteks kuni 20 ruutmeetri suuruse ehitisealuse pinnaga ja kuni 5 meetrit kõrge abihoone, suvila, aiamaa. Detailplaneeringu olemasolul peab väikeehitis jääma hoonestusalale ja ehitisealuse või hoonetealuse pinna sisse, kui planeeringu seletuskirjas ei ole lubatud teisti. Lisaks näeb Harku valla teemaplaneering ette, et elamumaa krundile ei või püstitada ehitisi (v.a krundi piiril olev piirdeaed) tee maaüksuse piirile lähemale kui viis meetrit.

Detailplaneeringu puudumisel peab püstitav ehitus olema kooskõlas üldplaneeringuga.

Sagedasemad küsimused enne väikeehitise püstitamist
Kas väikeehitise püstitamisel on vaja vallavalitsuselt luba küsida või vallavalitsust teavitada?

Elamu või selle teenindamiseks ettenähtud väikeehitise puhul nagu kuur, saunamaja jmt vallavalitsuselt luba taotlemata ei ole vajalik ehitamisest teavitamine.

Mida tähendab detailplaneeringu kohustusega ala ja kust selle kohta infot leiab?

Detailplaneeringu kohustusega alad on tiheasustusalad: alevike ja külade hoonestatud alad, aiandusühistute maa-alad jne. Harku valla tiheasustusaladest saab ülevaate Harku valla üldplaneeringust, millega võib tutvuda valla kodulehel – ehitus ja planeerimine, üldplaneeringud.

Veel kord: kas keegi peab andma väikeehitise püstitamiseks nõusoleku?

Nõusolekut väikeehitise püstitamiseks ei ole vaja vallast küsida.

Mis piirab väikeehitise püstitamist?

Väikeehitise püstitamist võib piirata näiteks ehituskeeluvöönd. Jälgima peab, et väikeehitist ei püstitataks naabri hoonetele lähemale kui kaheksa meetrit, mis on minimaalne tuleohutusküja. See on tuleohutuse tagamiseks vajalik distants.

Väikeehitise rajamist võib piirata ka krundi detailplaneeringu määratud hoonestusala, krundi suurim lubatud hoonete arv, krundi suurim lubatud täisehituse pindala ja suurim lubatud kõrgus viis meetrit.

Kas kuni 20 ruutmeetri suuruse väikeehitised peab kandma ehitisregistrisse?

Ei, neid ei kanta ehitisregistrisse.

Kas kuni 20 ruutmeetri suuruse väikeehitise lammutamiseks on vaja vallalt luba küsida?

Kuni 20-ruutmeetrise ehitisealuse pinnaga väikeehitise lammutamiseks luba ei ole vaja taotleda (v.a keskkonnaohtlikud ehitised).

Valla ehitus- ja planeerimisosakond paneb vallaelanikele südamele, et enne ehitamist on vaja välja selgitada, kas selles asukohas on üldse võimalik ehitada. Ehitise nõuetele vastavust hinnatakse lähtudes planeeringutest, ehitamise ajal kehtinud õigusaktidest ja tehnilistest normdokumentidest. Ka aiamaa või kuuri ei või püsti panna ükskõik kuhu. (HVT)

Vaimse tervise teenuseid vallaelanikele

Vaimse tervise teenused on vallaelanikele tasuta ja neid osutatakse kuni aasta lõpuni.

Harku vald sai sotsiaalministeeriumilt toetust “Vaimse tervise teenuse toetus kohalikele omavalitsusele aastal 2023”. Saadud toetuse abil on Harku valla elanikel võimalik saada lisaks juba olemasolevatele teenustele pereteraapiat,

loovteraapiat, psühholoogilist nõustamist, perenõustamist, grupiteraapiat (loovteraapiiline).

Toetuse eesmärk on parandada kohalikul tasandil vaimse tervise teenuse pakkumist, et seeläbi toetada Harku valla elanike vaimset tervist.

Teenused on valla elanikele tasuta – teenuse eest tasub vallavalitsus koostöös sotsiaalministeeriumiga. Teenusele jõudmiseks palume ühendust

võtta laste puhul lastekaitse-spetsialistiga ja täiskasvanute puhul sotsiaalhoolekandespetsialistiga.

Vaimse tervise teenused on tasuta. / Foto: Pixabay

Teenusepakkujad on Helen Sööl Suhtelabor OÜ, Kai Rohulaid FIE, Öonne Aas-Udam OÜ Audams Konsultatsioonid ja Ene Raudla OÜ.

Teenuse osutamise periood on kuni 31. detsembrini 2023. Projekti toetuse summa 67 395 eurot.

Lisateavet teenuse kohta annab sotsiaalhoolekandespetsialist Angela Pöder (angela.poder@harku.ee). (HVT)

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
* 14.00–18.00			* 9.00–12.30	

* Ametnike vastuvõtutajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega teenistujate telefoni ja e-kirja teel.

VÄLJAANDJA
Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901,
Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS

Tel 5556 5434, e-post vallaleht@harku.ee
Vastutav toimetaja Merike Pinn, tel 505 4894,
e-post merike.pinn@harku.ee
Küljendaja Nigel Treimann

REKLAAM JA MÜÜK

tel 5556 5434
e-post vallaleht@harku.ee

TRÜKK
AS Printall

LEVI

Eesti Post (Omniva)
Kui ajaleht ei ole jõudnud teie postkasti, palume pöörduda tel 661 6616 (E-R 9–20, L, P ja riigipühadel 9–15) või e-kirja teel info@omniva.ee

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal neljapäeval. Harku Valla Teataja kanne toimub kahe tööpäeva vältel allalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetuse keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

Harjumaa III Omavalitsuspäev toimub 20. oktoobril Harku vallas Tabasalu hariduslinnakus. Päeva teema on „Paindlikud lahendused hariduses – võtmeks õpetaja ja haridusvõrk“.

Harjumaa III Omavalitsuspäev keskendub haridusele

MERIKE PINN

kommunikatsioonispetsialist

Omavalitsuspäev on koostöövorm, mille raames saavad omavalitsuste esindajad ja teadlased arutada valdkonna olulisi küsimusi. Samuti annab see võimaluse kaasata ühiskonda nii praeguste kui ka tulevaste väljakutsete lahendamiseks.

20. oktoobril toimuva konverentsi keskne teema on haridus. Milline on või saaks olla meie koolivõrk, kus on pädevad õpetajad ja mis tagab kvaliteetse hariduse kättesaadavuse kogu Eestis, täites seejuures kokkulepped, mille kohaselt 1.–3, 1.–4. või 1.–6. klassid hoitakse võimalikult kodu lähedal, aga vanem põhikooliaste (7.–9. kl) koondatakse iga kohaliku omavalitsuse keskustesse ning gümnaasiumide pidamisel on vastutus riigil. Erinevalt suurest osast ülejäänud Eesti piirkondadest tähendab eeltoodu Harjumaa kontekstis vajadust lahendada olukord, kus õpilaste arv kasvab ning eelkõige on vaja õppekohti säilitada või isegi juurde luua. Samas on ka Harjumaa siiski piirkondi, kus veel on õppekohti rohkem kui õpilasi või vajab parandamist õpikeskkond.

Avasõnade ja tervitusega esinevad omavalitsuspäeval Harku vallavolikogu esimees Erik Sandla, Harku vallavanem Katrin Krause, MTÜ Polis

president, Tallinna ülikooli lektor Sulev Lääne, riigikogu esimees Lauri Hussar, haridus- ja teadusminister Kristina Kallas, regionaalminister Madis Kallas, Harjumaa omavalitsuste liidu juhatuse esimees, Jõelähtme vallavanem Andrus Umboja ja Tallinna ülikooli rektor Tõnu Viik.

Ettekanded ja töötöad

Omavalitsuspäeval esinevad ettekannetega Harku vallavanem Katrin Krause, Harjumaa omavalitsuste liidu tegevdiirektor Andre Sepp, Tallinna linnapea ja Eesti linnade ja valdade liidu esimees Mihhail Kõlvart, haridus- ja teadusministeriumi asekancler Liina Põld, Tallinna ülikooli haridusinnovatsiooni prorektor Kristi Klaasmägi, Eesti haridustöötajate liidu esimees Reemo Voltri ja Harjumaa

koolijuhtide ühenduse esindaja Anneli Ajaots.

Peale ettekannete ja diskussioonide toimuvad töötöad.

Töötöad teemal „Paindlikud lahendused hariduses – võtmeks õpetaja“ võtavad fookusse õpetaja. Kuidas leida ja tagada kvalifitseeritud õpetajate, abiõpetajate, tugispetsialistide jt töötajate järelkasv? Milline on õpetaja ja abiõpetaja roll, ülesanded ja töökorraldus ning mida me õpetajatest ja abiõpetajatest soovime? Kas õpetaja töö- ja palgakorralduse süsteem on ajakohane või vajab muutust? Arutelu all on kvalifikatsiooninõuded ja ka õppeprotsessi toetavad lahendused.

Töötöades teemal „Paindlikud lahendused hariduses – võtmeks haridusvõrk“ on kesk- kohal koolivõrgu mitmes- kesis ja haridusvalikud. Üks

kesksemad küsimusi koolivõrgu ja progümnaasiumide teema juures on kodulähedus. Mida see tähendab kolmanda kooliastme puhul ja kuivõrd see erineb esimese ja teise kooliastme kodulähedusest? Iga omavalitsus peab looma koolivõrgu, mis vastab tema võimalustele ja eesmärkidele, kuid oluline on vaadata koolivõrgu ka omavalitsuspiiride üleselt ja teha vajadusel koostööd. Kas lahendust võiks pak- kuda suurem koostöö Harju- maa valdade ja linnade vahel, eelkõige koostöö Tallinnaga? Nn Suur-Tallinna kontsept- sioon? Milline peaks olema juhtimine ning õppe- ja töö- korraldus, mis loob uusi voi- malusi nii õppe kui ka õpetajate töö planeerimisel?

Neile ja teistele küsimustele otsitakse vastuseid töötöades.

Arutelude tulemusena võet- takse vastu Harjumaa Omava- litsuspäeva deklaratsioon, mis edastatakse riigikogule.

Pühendatud EV 105. aastapäevale

Harjumaa III Omavalitsus- päev on pühendatud Eesti vabariigi 105. aastapäevale ja toimub Harku vallavalitsuse, Tallinna ülikooli, Eesti linnade ja valdade liidu, Harjumaa omavalitsuste liidu ja MTÜ Polis koostöös.

Omavalitsuspäeva eesmärk on omavalitsuste tähtsuse suu- rendamine ühiskonnas ja see- läbi omavalitsuste osakaalu väärtustamine.

Vallavolikogu liikme kolumn

Foto: erakogu

Erik Sandla:
“Vallavalitsuse ja volikogu koostöös on luua võimalusi valla paremaks arenguks.”

Harku vallavolikogu esimees Erik Sandla arutleb Harku valla tuleviku üle.

Kätte on jõudnud sügis, alanud uus kooliaasta, vanematel käed-jalad tööd täis. Lapsed vaja lasteaeda-kooli viia ja ise tööle rutata. Samas on ka omavalitsusel pärast suvepuhkust tööd üle pea, on vaja tegeleda elanike muredega.

Eesmärgid on selged, et peredel oleks koduvallas hea ja turvaline elada, koolivõrgustiku kestlik areng, lasteaiakohtade loomine, eakatele vajalike teenuste osutamine. Vallavalitsus tegeleb pidevalt arengukavas kavandatu elluviimisega ja alustatud on uue arengukava koostamist, kus ootame ka teie aktiivset kaasalöömist. Olgu selleks järgmisel aastal elanike poolt pikalt oodatud Muraste-Meriküla ühendava trepi valmimine, mis tagab vaba liikumise kahe küla vahel ja mereranda. Oluline on jätkata kergliiklusteede ehitamist, et saaksime liikuma kutsuva aasta raames võimalikult palju väljas liikuda. Vajalik on märkida, et kaua oodatud Väana-Jõesuu lasteada valmib kevadel ning Tiskre põhikooli ehitusega on kavas alustada järgmisel aastal. Edasised tegevused ja ajakava selguvad lähiajal valla arengukava uuendamise käigus. Ka Väana kandi elanikele on rõõmustav uudis, sest alustasime Väana tall-tõllakuuri renoveerimist. Selleks kõigepeab meil jätkuma raha järgmiste aastate eelarveid planeerides.

Leida tuleb sobivad lahendused kõigile

Et enamik rahast valla eelarves (u 70%) kulub haridusele ja sotsiaalvaldkonnale, on tähtis, et oleme arengukavas prioriteetid võimalikult täpselt paika saanud. Samas teame, et riiklikul tasandil vähendatakse Tallinna lähimbruse valdade maksutulu, eesmärgiga jagada raha neile omavalitsustele, kus tulumaksu maksajaid vähem ja tulubaas nõrgem. Aga on selge, et nn rikkamatel omavalitsustel (Tallinna ja Tartu ümbruses) on kohustus rohkem. Kuna meie rahvaarv on paaril viimasel aastal kasvanud aastas u 900 elaniku võrra, oleme jõudnud olukorda, kus meil tuleb ehitada juurde lasteaedu ja koole, mis võtavad suurema osa investeerimisvõimest. Nii ei pääse ka meie vald laenu raha kasutamist. Samas kui riik lubas seni omavalitsustel laenukoormust hoida 60–100% tasemel, siis kuuldavasti kavandatakse selle vähendamist, et väiksemad omavalitsused ennast lõhki ei laenaks. Kas on õige karistada omavalitsusi, kes suudavad suuremaid laenusummasid teenindada, ei ole kindel, sest ka Harjumaa omavalitsusjuhivad arvavad, et riik peaks leidma lahendused, kus igal pool elanikud saaksid vajalikud teenused kodukohast, aga ei kaotaks kvaliteedis. Samas tuleks enne abivajavate KOV-ide efektiivsus üle vaadata. Oleme selle kohta HOL-i poolt ettepanekud edastanud ja loodame, et leitakse kõigile sobivad lahendused.

Peame oma metsi hoidma

Üks meie valla prioriteet on looduskauni kodukoha säilimine, et karjääril elurikkust ei ohustaks. Selleks tuleb meil endiselt seista Sõrve looduskaitseala kehtestamise eest riiklikul tasandil. Samuti on selle võttes oluline metsade säilimine ja uusarenduste mõistlik areng.

Et oleme mereäärne vald, teen ettepaneku mõtiskleda selle üle, kas meie noortele ei võiks pakkuda võimalust omandada veesõidukijahi oskused Tabasalu koolis, kel Merikülas õppehoone ja kuhu see hästi sobiks. See oleks lisandväärtus meie noortele. Vallavalitsuse ja volikogu koostöös on luua võimalusi valla paremaks arenguks. Seda me ka teeme. Et oleks hästi hoitud Harku vald.

Kaunist sügise jätku, liikuge võimalikult palju värskes õhus, kogudes energiat talveks!

Harjumaa aasta tegija ootab kandidaate

Konkursile Harjumaa aasta tegija saab kandidaate esitada 31. oktoobriini.

Konkurss Harjumaa aasta tegija ootab ettepanekuid inimestest, ühendustest, asutustest, ettevõtetest, kes on 2023. aastal silma paistnud tähelepanuväärse panusega maakonna arengusse. Tublimaid tegijaid saab tunnustamiseks esitada üksikisikuna, sõprus- või kogukonnaga, omavalitsuse

või ühenduse poolt kümnes kategoorias. Need on: aasta sädeinimene, aasta vabähendus, aasta panustaja, aasta tegu, Harjumaa tervisetegu, Harjumaa tervisetegija, parim siseturvalisusesse panustav organisatsioon, parim LEADER koostööprojekt, parim LEADER ettevõtlusprojekt, parim LEADER elukeskkonna projekt.

Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse (HEAK) nõukogu esimees, riigikogu liige Timo Suslov tõdeb, et tunnustamine on osa sotsiaalsest suhtlemisest ja ühiskondlikust toimimisest,

see loob positiivset kuvandit ja suurendab tegijate motivatsiooni. “Harjumaa inimesed, ettevõtted ja organisatsioonid panustavad suurelt Eesti majandusse, seepärast on inimeste tunnustamine suure tähtsusega,” sõnab Suslov.

“Harjumaa on kogu Eesti arengumootor tänu siinsetele ettevõtlikele inimestele ja aktiivsetele vabähendustele, seetõttu on väga oluline neid esile tõsta ja tunnustada,” innustab Harjumaa omavalitsuste liidu (HOL) juhatuse esimees Andrus Umboja kandidaate esitama.

Kandidaate saab esitada 31. oktoobriini Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse veebilehel <https://www.heak.ee/harjumaa-aasta-tegija/>.

Tunnustusüritusel antakse välja ka “Eesti kaunis kodu” konkursi preemiad.

Tunnustused antakse üle 23. novembril Eesti filmimuuseumis.

Harjumaa silmapaistvate algatuste tunnustamine sai alguse 2003. aastal. Konkurssi veavad HEAK, HOL, Harjumaa Leader tegevusrühmad ja Kodukant Harjumaa. (HVT)

VOLIKOGU ISTUNGILT:

HARKU VALLAVOLIKOGU 28. SEPTEMBRI ISTUNGI KOKKUVÕTE
Neljapäeval, 28. septembril toimus Harku vallavolikogu istung Harku vallamajas. Istungit juhatas volikogu esimees Erik Sandla.

Istungil võeti vastu Harku valla arengukava aastani 2037 muudatused, s.t muudeti investeringukava ja kinnitati eelarvestrateegia aastani 2027. Muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2024.

Harku vallavolikogu 30. oktoobri 2014 määruses nr 20 “Harku valla koolieelsete lasteasutuste muude kulude vanema poolt kaetava osa määr ja selle tasumise kord” tehti normitehniline parandus ja parandati viide õigusaktile.

Ajakohastati ka Harku vallavolikogu 30. detsembri 2010 määrust nr 41 “Vallavolikogu liikmetele tasu ja hüvituse maksmise korra kehtestamine”.

Ehituse ja planeeringute valdkonnas jäeti Rannamõisa külas Vanataari 4 maaüksuse ja lähiala detailplaneering algatamata ning nõustuti Humala külas asuva Põllu kinnisasja jagamisega maatulundus- ja elamu- maaks.

Istungil võeti vastu otsus revisjonikomisjoni kontrollimise tulemuste realiseerimise kohta ja anti vallavalitsuse ülevaade volikogu istungite vahelisel ajal toimunud. (HVT)

KOGUKOND

Kumna kultuuriait on kohalikule rahvale oluline paik. Kumna mõisa vanas aidas käiakse mängimas, meisterdamas, võimlemas, sõpradega kohtumas, siit saab abi argiasjade ajamisel.

MERIKE PINN
kommunikatsioonispetsialist

Kohalik kultuuri- ja seltsielu keskus Kumna kultuuriait asub paarsada aastat vanas mõisa magasiidas-kuivatis. Magasiit on olnud aegade algusest saati ellujäämiseks vajalik hoone. Vanasti hoiti siin varuvilja, hiljem loomadele sööta rohujahu näol. Nõukogude ajal peeti selles majas sigu ja kanu ning teisi loomi ja linde, seisid ka traktorid. Kultuuriait avati pärast remonti ja ümberehitust novembris 2003. Esimene perenaine oli Tatjana Rahamägi. 2011. aastast juhib Kumna kultuuriaita Kaja Rasmann.

Kolmapäeva pärastlõuna Kumna kultuuriaidas on vaikselt. Vaid kaht noormeest on haaranud mänguhasart. Öhtupoole liigub majas rahvast rohkem. "Kas kommi tohib võtta?" küsivad lapsed. "Muidugi," lubab kultuuriaida perenaine Kaja Rasmann. "Meil on nii, et kui lapsed tulevad, saavad kommi ja kui lähevad, võivad jälle kommi võtta, aga me väga arvestame üksteisega, keegi ei söö kommikaussi tühjaks," lisab ta. Natukese aja pärast kiidab Kaja noormeest selle eest, et ta kummipaberi kenasti prügikasti paneb.

"Kui ma Kumna aita tööle tulin, siis ma arvasin, et ega ma kaua ei ole," mõtiskleb Kaja. Aga inimesed võtsid ta ruttu omaks ja nende inimeste pärast on jäänud. Nii käibki ta Tallinnast Kumnas juba 12 aastat. Eks selle erilise aura pärast käivad siia ka treenerid, õpitubade juhendajad. Ja näiteks muusikud, kes aidas esinenud, on kiitnud selle maja akustikat. Mõni artist on laulnud ka ilma võimendusetta.

Ideed külade elanikelt

Kaja ütleb, et kui poleks küla inimeste toetust ja koostööd, ei sünniks ka ühiseid ettevõtmisi. Ta toob näiteks, kuidas sai alguse hingedepäeva tähistamise traditsioon, mis praeguseks on kestnud juba aastaid. Või siis naistepäeva eelne meeste õpituba. "Ideed tuli ühelt mees-terahvalt, kes soovis teha oma naisele keraamikat," meenutab Kaja.

Kumnas proovitakse teha asju n-ö raamist välja, midagi vägisi teha pole mõtet. Kaja ütleb, et hulk treeninguid toimib ja täpsustab: "Meil on hea meel, kui trennis on neli inimest, masse siit otsida ei maksa. Inimesed käivad kokku ümberkaudsetest küladest Kütkest, Metsaküläst, mõned Saue vallast, vahel Keilast. Käib kindel seltskond ja siis keegi kutsub sõbra kaasa ja nii see elu käib," kirjeldab Kaja. Kumnas toimub viis treeningut, lisaks õpitoad, mida juhendab kas Kaja ise või siis on juhendaja

20 aastat. Kumna kultuuriait – koht, kuhu võib lihtsalt sisse astuda

Kokkamise töötod on popid. / Fotod: erakogu

väljastpoolt. Populaarsed on olnud toidutegemise õpitoad. Õpitud on seepi tegema ja viltima, hõbesavist ja klaasist ehteid on tehtud, maalitud jne. Sõbrapäeval küpsetame muffineid ja jagame neid kõigile maja külastajatele ning viime ka koostööpartneritele. See on tänu neile, et meid toetavad. Fantaasiakuuse võistlus on juba läinud üle-eestiliseks. Osalejad on Kohtla-Järvelt Kanepini.

“Kui poleks küla inimeste toetust ja koostööd, ei sünniks ka ühiseid ettevõtmisi.”

“Kui vähegi võimalik, püüame õpitoad juhendaja leida Harku vallast,” täpsustab Kaja ja tõdeb, et juhendajaid leida on keeruline. "Kolme-nelja inimest juhendada ei ole ju rentabel. Need inimesed, kes siin juhendavad ja siia käima jäävad, on kullahinnaga," kiidab Kaja.

Inimesed, kes kultuuriaita kokku käivad, on väga erinevas eas. "Kõige noorem on kolme-kuune, ta tuleb võimlema emaga (sellest sügisest on Kumnas beebide võimlemisring), kes on ka selle maja noor ja elab nüüd Keilas. Tema kaks poega sõidavad aeg-ajalt jalgrattaga Keilast siia, et tulla mängima," räägib Kaja. Vanemad proud, kes maja tegemistes kaasa löövad, on 70–80-aastased.

Suured nõobid ja väikesed nõobid

Lapsed, kes harjusid Kumna kultuurikeskusesse Kultuuriaita käima siis, kui Kajast sai keskuse perenaine, on juba täiskasvanud.

"Kõige vanemad neist käivad nüüd siin oma lastega," sõnab Kaja ja lisab, et talle tohutult meeldivad need ini-

Traditsioon on jõulupärgade valmistamine eakatele.

Fantaasiakuusk, mille on teinud Keila Vikerkaare lasteaias Arabella rühm.

mesed siin, lapsed, ja see on üks, mis teda Kumnas hoiab.

Neid, kes Kajaga oma rõõme ja vahel ka muresid jagavad, nimetab Kaja "nööpideks". "Suured nõobid ja väiksemad nõobid, väiksed on suureks kasvanud. Selle aasta üks südamlikum hetk oli, kus üks täiskasvanuks saanud noor ütles, et tema kõige ilusamad hetked lapsepõlves olidki siin majas," meenutab Kaja.

Kumna küla on hakanud noorenema, juurde on tulnud uusi inimesi.

Öölugemised, kasvõi öö läbi

Kumna kultuuriaidas on oma leivanumbrid, mis kestnud aastaid, aga ikka väga armastatud ja oodatud.

Üks niisugune popp ettevõtmise laste hulgas on öölugemine. "See toimub koolivaheajal ja seda ootavad igas vanuses lapsed," kinnitab Kaja. "Lapsed tulevad siia majja, magamiskotid ja madratsid kaasas. Teeme üheskoos süüa. Lapsed valmistavad kõik ise – ka lilleseaded näiteks, ja pidulikkust lisab laudlina ja kenasti kaetud laud," kirjeldab ta.

Pärast sööki algab ühine lugemine. Igal lapsel on kaasas raamat, mida ta siis teistele ette loeb. "Kohustust, kui palju peab lugema, ei ole, see on iga lapse vaba valik. Mõni esimese klassi laps loebki vaid viis lauset ja see on tema jaoks suur eneseületus, sest see on võib-olla talle esimene kord teiste ees lugeda, kuulamas 10–15 last. Lapsed armastavad lugeda, meil loevad ikka kõik. Pärast ettelugemist tunnustatakse ja aplodeeritakse. Lugemise järel on multika vaatamise aeg ja siis teeme järgmise lugemistiiru. Vahel lähevad öölugemised sõna otseses mõttes ööni välja," kirjeldab Kaja ja lisab, et kevadel toimunud öölugemisel ei mindudki magama.

Laste jaanituled ja fantaasiakuused

Kui igas Eestimaa külas tehakse jaanituleid, siis Kumnas ei võtnud asi vedu. Jaanipäevaks kippus Kumna üsna tühjaks jääma – inimesed läksid jaanide ajaks mujale. "Nii tek-

Halloweeni tähistamine toob kokku palju noori.

kis mõte, et teeme siis laste jaanitule. Teeme nädal enne päris jaanitulede aega ja ainult lastele. Esimesel korral tuli kokku 21 last. Sel aastal oli Kumna laste jaanitulele inimesi tuhande ringis. Panin üles Eesti kaardi ja palusin inimestel panna nööpnõelad paikadesse, kust nad Kumnasse jaanitulele tulid," räägib Kaja. Palju tulijaid oli ümberkaudsetest küladest ja Keilast, Rummust, Sauelt, aga ka kaugemalt. Mis inimesi Kumna laste jaanitulele tõmbab? Elkkõige see, et siin on palju tegevust lastele. Jaanitulele saab ratsutada hobuse ja poniga või proovida vankrisõitu, siin on olnud batuudid, ronisein, karussellid, toimuvad meisterdamise töötod jpm. Korraldatud on lasteasjade kirbuturgu.

Miks seda ikkagi vaja on? "Minu lapsepõlves olid aegad jaanituled, kus oli palju tegevust lastele. Kui ükski laps kunagi meenutab, et Kumna külas oli aeg laste jaanituli, siis on kõik hästi," mõtiskleb Kaja.

Kumnas on populaarne ka vastlapäeva tähistamine, mille üks tõi number on saanisõit. Väga oodatakse halloweeni pidu, mis pakub lastele palju rõõmu ja võimalust meisterdada.

Mardi- ja kadripäev nii pop ei ole, kuigi on käidud ka mardid- ja kadrisanti jooksmas.

Oodatud on koolivaheaja päevalaager.

"Traditsioon on heategevuslike jõulupärgade tegemine eakatele. Neid meisterdavad lapsed," toob Kaja veel esile. "Ja muidugi fantaasiakuuse võistlus, milles osalejad on üle kogu Eesti – Kohtla-Järvelt Kanepini."

Paljud siinsed ettevõtted

on head koostööpartnerid ja toetajad kultuuriaidale. "Kõikide nende firmade taga on inimesed, kellele olen südamest tänulik."

Hea koht, kus sõpradega kokku saada

Kumna kultuuriait ongi eriline koht selle poolest, et siia võibki niisama sisse astuda – mitte ilmingimata ringi või trenni, vaid lihtsalt – sõpradega kokku saada, juttu rääkima. Kui maja on avatud ja perenaine kohal, võib alati sisse astuda, hoolimata kellajaast, ja seda ka tehakse. Kumna aidas on olnud võimalus suurematel teha oma kooli loovtööd, mida Kaja on juhendanud.

Et Kumna on väike koht, kus pole ei kooli ega lasteaiad, poodi ega raamatukogu, pakub kultuuriait eakamatele inimestele sageli ka mitmesugust igapäevast abi. Olgu see siis mõne avalduse või taotluse täitmine. Häta ja ukse taha ei jäeta kedagi ja nii on kultuuriait omamoodi vallamaja käepikendus siinsete külade elanike jaoks. "Ega kurtmist ja kaebamist ei ole, Kumna, Kütke ja Tutermaa külas elab väarikas rahvas," kiidab Kaja. "Siin hoolitakse üksteisest ja märgatakse päriselt."

Sünnipäevasoovid

"Sooviks, et kord nädalas hakkaks kultuuriaidas käima noortetöötaja, et meie lastel ja noortel oleks mitmekesisemat tegevust," sõnab Kaja. "Sooviksin, et laste mänguväljakule saaks rohkem atraktsioone, et seal oleks rohkem võimalusi mängida ja liikuda."

Ja üks suur soov on Kaja veel – varjualusega bussipeatus.

Treenida saab nii majas sees kui ka väljas – täiskasvanute jumping.

Meie vald on rikas paljude kultuuriinimeste poolest. Üheks neist on meie valla kauaaegne elanik Viljar Kuusk.

Saage tuttavaks: Viljar Kuusk – muusik, pillimeister, õpetaja, tõlkija ...

ULVI PÖLLU

vallavalitsuse konsultant

Viljar Kuuse ametiteportfell on pidevalt saanud täiendust. Ikka ja jälle on sinna lisandunud uusi ametid – tõeliselt tänuväär, kuid äärmiselt haruldasi, näiteks nagu pillimeistri oma. Viljarit võib ka iseloomustada kui muheda huumorimeele ja põnevate hobidega inimest. Aga laseme nüüd mehel ise endast rääkida.

Sa oled pärit musikaalsest perekonnast, kust on võrsunud mitmeid tuntud muusikuid. Mis sind muusika juurde viis ja kus said sinu muusikaõpingud alguse?

Üsna tihti arvatakse, et tähtis ei ole mitte esimese õpetaja erialaline tase, vaid see, milline ta on inimesena, et kas ta inspireerib ja et kas temaga on tore koos olla ... Mina alustasin viiuliõpinguid Rakvere muusikakoolis, kus mu õpetajaks oli tol ajal alles oma pedagoogilist karjääri alustav Kristi Prees. Ta oli noor, erakordselt ilus ja väga rikas ja ilmselgelt pettunud, et teda Rakveresse õpetajaks suunati. Minuga oli ta kohati päris kuri, aga mis sa ikka teed ühe jõmp-sikaga, kes tuleb viiulitundi tühja viiulikastiga, sest ta ei ole viitsinud harjutada ... Mäletan ühte taksosõitu Tallinnasse vabariiklikule konkursile, kus ma tagapingil istudes mõttes arvutasin, mitu korda mu ema oma kuupalga eest taksoga Tallinnasse sõita saaks ...

Tallinna riikliku konservatooriumi, praeguse Eesti muusika- ja teatriakadeemia lõpetasid sa vioola erialal. Miks just vioola, mis sind selle pilli juures paelub?

Mu abikaasa Talvi on mulle korduvalt öelnud, et kui ta oleks abielus viiulimängijaga, siis ta ilma kõrvatroppideta kodus ringi ei liiguks, vioolat võin ma aga tundide kaupa ta kõrva ääres harjutada, ilma et sellest vähimatki probleemi tekiks. Vioolal on soe ja pehme

Pika retke lühike puhkepaus – Viljar koos abikaasa Talviga. / Fotod: erakogu

kõla, väga varjunditerohke ja delikaatne.

Oled ka ise muusikaakadeemias õppejõud olnud. Millisena näed sina õppejõu rolli, kas ta on õppeprotsessis keskel kohal või pigem suunaja ja juhendaja? Millised on selle töö suurimad väljakutsed?

Kõik õpilased on väga erinevad, erinevate probleemidega, erinevate tugevustega ja erinevate nõrkustega. Õpetajana on kõige raskem mitte muutuda domineerivaks ja enesekindlaks. Kõik probleemid on unikaalsed ja vajavad mängulist lähenemist. Kõige keerulisem on hoida alal õpilase tahet harjutada ja areneda.

Omal ajal juhtisid Eesti ühte parimat keelpillikvartetti ja kontserdid viisid teid paljudesse riikidesse. Meenua seda aega veidi.

Siinkohal väike parandus: Tallinna keelpillikvartetti juhtis Urmas Vulp, kuigi nii väikeses muusikarühmas nagu keelpillikvartett, on igalühel oma kindel ja tähtis roll. Väga ilus ja põnev aeg oli, palju kontserte eri maades ja palju toredaid

kontakte erakordsete inimestega. Parim, mis võis osaks saada ühe väikese tundmatu riigi muusikule.

Tean, et oled töötanud ka tõlkijana ja teinud tõlkeid rootsi ja inglise keelest. Kas see töö oli pigem puhkus muusiku ametist või lihtsalt mõnus vaheldus? Mida peamiselt tõlkisid?

Muusika tegemine ja tõlkimine on üllatavalt sarnased. Üks täiendab teist. Mõlemad on väga põnevad tegevused. Eri keelte puhul huvitavad mind kõige rohkem nende vahelised seosed ja sõnade päritolu. Miks näiteks “mina” on vene ja rootsi keeles täpselt sama sõna ja kust tulevad sellised eestikeelsed sõnad nagu korsten, kepp, kirst, kardin, taldrik jne.

Mina tõlkisin peamiselt kirjastusele Logos, aga ka tekste Klassikaraadiole ja Raadio 7-le. Meenub üks lasteraamat, millega nägin kurja vaeva, sest eestikeelseid vasteid igasugusele “plutiplitile” ja “ninnunännule” ei leia mitte ühestki sõnaraamatust. Üsna tihti pidin helistama oma rootsi sõpradele, kes siis naerdes selgitasid, mida

üks või teine imelik sõna tähendas.

Nüüd jõuamegi sinu üsna haruldase ameti juurde – pillimeistrina on sul väga huvitav töö. Mis sind pillimeistri töö juures viis?

Meisterdamine on mul vist veres. Juba tudengina veetsin tunde pillitöökojas ja meisterdasin erinevaid asju. Kasutan siiaamaani toona valmistatud lõuahooldjat – igal juhul parem kui poe oma ...

Oled tunnustatud kitarrimeister, seda pilli ise tehes või siis parandades. Oled ka ise väga hea kitarrist. Kui palju klassikalisi kitarrid oled meisterdanud ja kui palju võtab üldse aega taolise pilli valmis tegemine?

Pille teha on muidugi põnev, kuigi selle protsessi kirjeldamine läheks liiga pikaks vist. Ühe kitarrist teeb minu töökoja vahenditega valmis umbes kahe kuuga. Siiski ei saa ma kunagi pühenduda ainult uue pilli tegemisele, sest iga päev vaatab ukse vahelt sisse mõni õnnetu muusik, kes on oma pilli ära lõhknud ja nii

võib uue pilli valmistamise aeg venida poole aasta pikkuseks.

Millised on olnud raskeimad tööd, millega oled silmitsi seisnud ühe pilli parandamisel?

Mõnda pilli parandades on kõige suuremaks väljakutseks püüda ära unustada selle pilli hind. Siiaamaani olen hakkama saanud. Suhteliselt keeruline töö on ka näiteks katkiste detailide parandamine pilli sees ilma pilli lahti võtmata.

Sinu peres on sirgunud tublideks meesteks kolm poega. Martin on tubli saksofonist, Kaarel tunnustatud sisearhitekt ja Mihkel andekas näitleja. Kas oled suunanud oma poegi eriala valimisel või on nad sinuga selles osas ise nõu pidanud?

Keegi tark on öelnud, et lapsi ei kasvatata, neil lihtsalt lastakse kasvada. Me lihtsalt elame oma elu, meil on tore olla ja teha seda, mis me teeme. Tuleb ainult valvel olla, et lapse sisse vaikimisi istutatud armastust oma vanemate vastu ise ära ei riku. Mul on tõesti poistega vedanud, nagu ka Talviga muidugi. Ja ma olen väga rõõmus Martini pere üle.

Koos abikaasa Talviga olete võtnud ette palju jalgratta- ja mootorrattarännakuid. Viimane viis teid Eestist koguni Marokosse. Miks olete valinud just sellised sõiduvahendid, kas peab teinekord ka külma ja vihma trotsima? Millised on ehedaimad ja meeldejäävaimad mälestused neist käikudest?

Viljar: mootorrattast ei saa kunagi küllalt.

Mootorratas on täiskasvanud inimese kiik. Sellest ei saa kunagi küllalt. Me sõitsime Marokosse ja tagasi kokku 11 000 kilomeetrit ja selle ajaga võinuks ju põhjalikult kõrini saada. Aga ei, lihtsalt nii lahe on lennata mööda laugeid mägi- ja peatuda järjekordseks kohvipausiks. Jalgratas on tegelikult veel parem, sest sa ei lenda üle, vaid oled täitsa kohal. Päevase läbisõidu vahe on kahjuks umbes viis korda ja poolt aastat Marokosse sõitmiseks pole kusagilt võtta.

Maroko on ühe eestlase jaoks üsna kange kraam. Erakordne loodus, sõbralikud ja soojad, kohati natuke tüütult intensiivsed inimesed ja ülihea toit. Palju prügi! Marokolased on väga usklikud ja see teeb kadedaks, samuti teeb kadedaks nende lasterohkus. Filmisin ühte episoodi, kus väikesed lapsed olid eesliga tulnud kaevule vett tooma. Siiaamaani on see pilt silme ees – milline lapsepõlv!

Oled ka mitmekordne vanaisa. Kas lastelastega jääb aega tegeleda?

Martini pere on tihti meil külas, eriti suvel.

Sinu lapsepõlvkodu on Rakveres. Mis tõi sind Harku valda elama ja kui kaua oled olnud valla elanik?

Elasime perega Öismäel ja igatsesime oma maja. Üks asi viis teiseni ja head sõbrad aitasid leida õiged inimesed ja nii saimegi endale päris oma kodu. Ma ei ole eriti aktiivne valla elanik ja ei osale ühiskondlikus elus. Harku vald ja eriti Väana-Jõesuu küla koos oma imekauni rannaga on parim koht elamiseks Tallinna lähiümbruses.

Ja lõpetuseks, mis sulle rõõmu valmistab?

Meil on Talviga tavaks suviti ratastega Tallinna elamurajoonides ringi sõita. Nõmmest Viimsini. Vahel terve päev. Ilusate kodude ja kaunitel kujundatud, hubaste aedade vaatamisest ei saa vist kunagi küllalt.

Algas Harku valla sporditegevuse toetuste taotlemine järgmiseks aastaks

Taotlused 2024. aasta sporditegevuse toetustele tuleb esitada hiljemalt 1. novembriks 2023.

Harku valla sporditegevuse ja huvihariduse toetamise korra kohaselt saab taotleda järgmisi toetusi:

- tegevustoetust;
- esindusmeeskonna toetust;
- meisterharrastaja toetust.

Tegevustoetust võib taotleda spordiorganisatsioon ja -klubi, mille põhitegevus on organiseeritud huvitegevuse korraldamine 7–9-aastastele

Alanud on sporditoetuste taotlemine järgmiseks aastaks. / Foto: Pixabay

ülhariduskoolis või kutseõppe tasemeõppes õppivatele harrastajatele kuni keskhariduse omandamiseni. Eeldus on, et harrastaja ja vähemalt ühe tema vanema elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel Harku vallas. Tegevustoetust makstakse spordiklubile 24 eurot ühe harrastaja kohta ühes kuus.

Esindusvõistkonna toetust võib taotleda spordiorganisatsioon ja -klubi, mis on registreeritud ja tegutseb Harku vallas ja sisaldab Harku valla või valla asula nime ning mille sportmänguvõistkond osaleb täiskasvanute Eesti meistrili-

gas või esiliigas. Klubil võib esindusvõistkondi olla mitmel alal ja ühel klubil võib olla esindusvõistkond nii meeste kui ka naiste arvestuses. Esindusvõistkonna toetuse määr on osaletava liiga tasemest, selles osalevate võistkondade arvust ja taotlusele eelnenud hooaja tulemusest.

Meisterharrastaja toetust võib taotleda spordiorganisatsioon ja -klubi, mille nimekirjas on individuaalalal tegutsev harrastaja (kuni 26-aastane), kes on toetuse taotlusele eelnenud hooajal või õppeaastal saavutanud üleriigilisel meistrivõistlusel

koha esikolmikus või rahvusvahelisel meistrivõistlusel koha esikümnes. Meisterharrastaja toetuse määr on võistluse tasemest, võistlejate arvust ja meisterharrastaja saavutatud kohast.

Vormikohase taotluse ülalnimetatud toetuste taotlemiseks saab Harku vallavalitsusele esitada SPOKU elektroonilises keskkonnas. Taotlused 2024. aasta sporditegevuse toetustele tuleb esitada hiljemalt 1. novembriks 2023.

Täpsem info <https://www.harku.ee/ksn/sport> (HVT)

Jalgpallipidu Tabasalu Arenal

JK TABASALU

JK Tabasalu on Evald Tipneri 2024 karikavõistlustel jõudnud 1/16-finaali, kus kohtub Paide Linnameeskonnaga. Mäng peetakse 18. oktoobril algusega kell 19.

Alustasime seekordset teekonda loosi tahtel 1/32-finaalist, kus meie esiliigas võistlevale esindusmeeskonnale tuli vastaseks neljanda liiga Põhja/Ida piirkonnas palliv meeskond FC Tallinna Gorillad. Meie mängijad midagi juhuse hooleks ei jätnud. Värasadu algas juba teisel minutil ja lõpuvile kõlades olid vastased palli enda väravavõrgust välja toonud lausa kuuteistkümmel korral.

Kohtumine kodustaadionil

Nüüd on lustimine läbi ja läheb tõsiseks tööks. Fortuuna kinkis meile kodumängu ja tõi 1/16-finaali vastase taas Premium liigast – Paide Linnameeskonna. Kohtumised Premium liiga klubidega meid verest välja ei löö: kogemusi on küllaga! Võtame nendest mängudest maksimumi nii platsi peal kui ka selle ääres ja pakume kodupublikule väärt elamust.

Aasta tagasi, alistades koduväljakul 1/8-finaalis 311 pealtvaataja ees kahekordse Eesti meistri Nõmme Kalju FC meeskonna ja andes väärilise lahingu kevadel poolfinaalis 787 fänni toetusel JK Narva Transile, näitasime, et jalgpallis on kõik võimalik.

Tuleb kiire mäng

JK Tabasalu ründeäss Joosep Pöder: “Mäng tuleb kindlasti kiirem ja agressiivsem, kui oleme harjunud, sest tegemist on ikkagi Premium liiga tiimiga. Peame harjuma mängu tempoga, kuid olen kindel, et meil teivad võimalused nõelamiseks. Sellist mängu Tabasalu Arenal väga tihti ei näe, seega tulge kindlasti kohapeale meile kaasa elama!”

Treener Alan Arruda: “Jalgpallis peame olema alati valmis kõikideks väljakutseteks. Mängijad on valmis! Teame, et meid ootab ees väga raske mäng, kuid läheme vastu samamoodi nagu Nõmme Kalju ja Narva Transiga.”

Ootame sind 18. oktoobril Tabasalu Arenal! Värasad avatakse kell 18, pall pannakse mängu kell 19. Klubi kohvik töötab täistuuridel. Janu kustutuseks külmad ja kuumad joogid. Pere pesamunadele lasteala, suurematele löögitugevuse võistlus. Meeleolu aitab luua DJ ja mänguteadustaja Indrek Sinisaar. Poolaja loosiahinnad panevad välja Pitsastuudio, Neiborhuud, Berlita Bakery, Tabasalu spordikompleks, Airok tennisekeskus ja JK Tabasalu suurtoetaja Rademar. Karikamängu puhul korraldame ka õnneloosi, mille auhinnaks juhtmevabad kõrvaklapid.

Karikamängu pilet eelmüügist 5, kohapeal 10 eurot. Lapsed ja noored (kuni 19-aastased k.a õpilaspileti esitamisel) tasuta.

Infot pileтите eelmüügi kohta leiad meie kodulehelt ja sotsiaalmeedia kontodelt.

Tule toetama ja teeme võidu võimalikuks! Üks sats, üks süda, Tabasalu!

Üleval (vasakul) parima soolase toote autor Heljo Suurlaht. Võidutooted: kapsakrõpsud, võilillesiirup ja Must prints. / Fotod: Merike Pinn

Harku vallas tähistati rahvusvahelist eakate päeva sügisandide näituse-degusteerimisega.

MERIKE PINN
kommunikatsioonispetsialist

Näitus-degusteerimine “Maitseelamused sügisandidest” toimus Tabasalus eakate päevakeskuses. Traditsioonilise ürituse eesmärk oli kokku koguda vanavanemate põnevad retseptid ja hoidistamise nipid, et anda need teadmised edasi noorematele.

Näitusel oli välja pandud 42 eriilmelist hoidist, küpsetist ja jooki 16 konkursil osalejalt. Parimaks soolaseks maitseelamuseks valisid üritusel osalenud Heljo Suurlahe valmistatud kapsakrõpsud, teise koha sai Taimi Miikmanni kapsapirukas ja kolmandaks hinnati tsillimoos, mille tõi konkursile Külli Põllu.

Sügisandide konkursil valiti parimad tooted – kapsakrõpsud, võilillesiirup ja Must prints

Magusalaualt kogus kõige rohkem punkte võilillesiirup, mille valmistas Helle Kares. Teise koha sai magus rosett, mille küpsetas Taimi Miikmann ja kolmanda koha pälvis Brita kook, küpsetaja Leena Mäeots. Jookidest tunnustati võitjaks tumedast tikrist valmistatud liköör Must prints, teise koha sai Leena Mäeotsa aroonianaps ja kolmanda koha kasemahla meejook, mille oli valmistanud Mari Lökk.

Nii näituselauad kui ka kogu ruum oli dekoreeritud teemakohaselt. Kaunistuste eest

tunnustati Tiina Nurmsaart, Laili Eicht ja Aleksandra Kübarseppa.

Kapsakrõpsud sügisandide lauale toonud Heljo Suurlaht sõnas, et selle tervisliku ja ime-maitsva näksi valmistamine on lihtne ja selleks kulub paar-kümmend minutit. “Retsepti sain tütrelt – tema on aednik ja kasvatab erinevaid köögivilju. Teen kapsakrõpse juba aastaid, kostitan nendega külalisi,” ütles Heljo Suurlaht. Kapsakrõpsude valmistamiseks läheb vaja punt lehtkapsast ja umbes supilusikatäis oliiviõli. “Näpin lehed

krõpsusuurusteks tükkideks, panen kaussi, tilgutatan õli peale ja segan puulusikaga läbi. Ahju kuumutan umbes 200 kraadi peale, panen kapsatükid plaadile küpsetuspaberile (mitte kuhjaga!) ja ahju. Küpsetan umbes kümme minutit 200 kraadi juures ja kui juba tõmbavad krõpsuks ja ääred on pruunikad, peab kohe välja võtma,” jagas Heljo lahkelt retsepti, milles on väga vähe kaloreid.

Nii parimaid kui ka kõiki maitseelamuste pakkujaid tunnustas Harku vald auhindadega.

VÄÄNA PUUKOOL
TÄNAB OMA KLIENTE MEIE TAIMED EEST!
OLEME AVATUD KUNI LUME TULEKUNI JA OOTAME TEID PUUKOOLIS JÄLLE JÕULUKUUSKEDE MÜÜGIL!

Vaana Puukool

RK Kuldsed Käed
www.kuldsedkaed.ee

KONTORIKORISTUS
LAO- JA TOOTMIS-
HOONETE KORISTUS
ERIPUHASTUSTÖÖD

tellimused@kuldsedkaed.ee
(+372) 56 811 816
(+372) 661 1600

SOOVID MÜÜA KINNISVARA?

ELERI SOONSEIN
+372 52 77 354
eleri@domare.ee

1000 KINNISVARATEHINGUT

DOMARE
KINNISVARA

Lasteabi.ee
116 111

MEISTERVIIMISTLUS ee

VANNITUBAde ehitus ja remont
100% tervikliku lahendusena

vannitoaremont.eu
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

TABASALU KOOL

Tabasalu Kool on Harku valla suurim kool, mis asub Tallinna vahetus läheduses.

Võta vastu väljakutse töötamiseks edumeelses ja headele võimalustele avatud koolis.

Kutsume Sind kandideerima
MATEMAATIKAÕPETAJAKS

Tutvu ka kooli pakutavate väga heade töötingimustega <https://tk.edu.ee/kandideerimine/>

Kandideerimiseks esita avaldus ja haridust tõendavad dokumendid (diplom koos akadeemilise tõendiga) portaali <https://tk.edu.ee/kandideerimine/> kaudu või e-kirjaga konkurs@tk.edu.ee hiljemalt 10.11.2023.

AIAHOOLDUSE AASTARING

23. okt. kell 18.00

osalus: 25.00

Müüa lõhutatud kuivad ja toored küttepuud kohaletoomisega. Lepp, sanglepp, kask, saar. e-post: pakhalupuu@gmail.com, www.pakhalupuu.ee, tel 509 9598.

Kogenud puuhooldajad teevad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teeme puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbor-men.ee

Ostan kasutuseta jäänud seisva sõiduki – sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega, mitte sõidukorras. Oodatud kõik pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järele tuln puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 536 54085, e-post: skampus@online.ee

Kutselise korstnapühkija teenused, küttekehade parandus. Tel 51 980 980, tulituli.ee

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik. Tehtud töö registreerin päästeametis. Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com

Viime tasuta ära teie vanad ja katkised kasutult seisvad kodumasinad, vana metallikolu ja komplekssed elektri- ja elektroonikaseadmed. Tel 565 1156

OHVRIABI KRIISI-TELEFON 116 006

SA EI OLE MURES ÜKSI

24/7 TASUTA

WWW.PALUNABI.EE

Muraste koolis on iga õpilase individuaalne areng ja koolirõõm pühendunud õpetajatele südameasjaks.

Ootame oma meeskonda

TANTSUÕPETAJAT

1.-3. klasside lastele
kokku 7 tundi nädalas alates 01.11.2023

Tantsutunnid on üks osa Muraste kooli liikumisõpetusest, kus lapsed saavad arendada oma rütmitunnetust ja koordineerimist, õppida tantsulist liikumist sh pärimuslikke mänge ja tantsu ning tunda rõõmu tantsimisest ja eneseväljendusest läbi tantsu.

Ootame Sinult eelkõige tahet ja oskusi toetada iga õpilase arengut, hea koostööpartneri ning valmisolekut õppida, väga head suhtlemis- ja meeskonnatööoskust ning töökas vajalikke pädevusi.

Meie juures saad teha huvitavaid ja tähenduslikke töid. Meil on toetav ja innustav meeskond, mõnus tööühikond ja arengut ning koostööd väärtustav juhtkond.

Helista 53 891 195 (kooli juht Liina Teesalu) ja räägime täpsemalt. Ootame Sind!

Kandideerimiseks palume esitada motivatsioonikirja, elulookirjeldust ja haridust tõendavate dokumentide koopiad esimesel võimalusel e-posti aadressile liina.teesalu@murastekool.edu.ee. Konkurs on avatud kuni õpetaja leidmiseni.

referra

IGAL NELJAPÄEVAL kell 17-19
Tabasalu keskuse ees

TABASALU TALUTURG

tabasalukeskus.ee/taluturg

TABA TURGU
VÄRSKE JA KODUNE TALUKAUP!

TEATED:

- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300
- Ehitus ja renoveerimine: Katused. Terrassid. Kipsitööd. Puitkarkassid. Üldehitus. Tel 5688 0841, e-post info@ehituspuusepad.ee, www.ehituspusepad.ee.
- Aedade ja piirete ehitus, renoveerimine ja värvimine. Hinnad soodsad. E-post info@piirdemeistrid.ee, tel 5688 0841, www.piirdemeistrid.ee.
- Müüa korralikku eestimaist toidukartulit Tallinna ja lähiumbrusesse kohaletoomisega 18 eurot 30 kg kott. Alates 60 kg kohaletoomine tasuta. Sordid Laura, Princess (salati), Secura (muredam). Tellimine tel 524 6035 või www.kartulid.ee.
- Mahla pressimisteenus ja õunte kokkuost Harjumaal Kose vallas. Info tel 5621 9762.
- Aiapidaja unistus! LEHMA KÕDUSÕNNIK 30 l / kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 30, 40, 50 cm. Tammaru Farm, tel 523 8852, www.tg.ee.
- Müüa lõhutatud kuivad ja toored küttepuud kohaletoomisega. Lepp, sanglepp, kask, saar. e-post: pakhalupuu@gmail.com, www.pakhalupuu.ee, tel 509 9598.
- Kogenud puuhooldajad teevad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teeme puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbor-men.ee
- Ostan kasutuseta jäänud seisva sõiduki – sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega, mitte sõidukorras. Oodatud kõik pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järele tuln puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 536 54085, e-post: skampus@online.ee
- Kutselise korstnapühkija teenused, küttekehade parandus. Tel 51 980 980, tulituli.ee
- Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik. Tehtud töö registreerin päästeametis. Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com
- Viime tasuta ära teie vanad ja katkised kasutult seisvad kodumasinad, vana metallikolu ja komplekssed elektri- ja elektroonikaseadmed. Tel 565 1156
- Väljaõppinud puudelangetajad loikavad parima hinnaga ohtlikke puud ja teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee
- Väikeveod kuni 2 tonni. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, asfaldipuru, betoon. Tel 509 2936
- Katuse-, fassaadi-, üldehitus- ja viimistlustööd. Kortermajade renoveerimistööd. Pakume erinevaid lahendusi hoonete ja majade ehitusel. mehitus@gmail.com, tel 5352 9476
- Ostan autosid, maastureid ja kaubikuid igas seisukorras. Lisaks romude utliseerimine ja ARK kustutamine. Transport minu kulul. Tel 5693 2565
- KILLUSTIK, LIIV, MULD, FREES-ASFALT veoga. Tel 507 9362
- Muru niitmine, trimmerdamine, võsalõikus, raietööd mootorsaga Harku vallas. mob 521 4353, sompaserv@gmail.com
- Ettevõtte teeb ehitus- ja remonttöid, ka väiksemamahulis töid. Tel 5660 7554, jane@janellidain.ee
- Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. Tel 5624 1509, Andres.
- Pakume erinevaid pinnase ja kaevetöid 8-tonnise ekskavaatoriga. Ekskavaatoril on kummiroomikud, mis säästavad pinnast. Olemas on hüdromaamer pae lõhkumiseks. www.väikeekskavaator.ee, tel 5639 3588.
- Laagerdunud HOBUSESÕNNIK saepuruga. Hind 3.50 eur 30 l kott. Puhas sõnnik 5 eur 30 l kott. Harku vallas transport TASUTA. Kontakt-number 5682 4009, Tarmo.
- Soovin osta korteri, majaosa või maja, võib vajada remonti. Pakkuda võib kõike. Tel 506 2068.
- Korstnapühkimise teenus kutsetunnistusega korstnapühkijalt. Väljastan nõuetekohase akti. Tel 528 1968, e-post: korstnavanem@gmail.com
- EHITUSPUUSEPP / ÜLDEHITUSMEISTER. Elamise värskendamine nii seest kui väljast või koguni uue hooneloomine. Kurda muret tel 5594 9781, Andre.

Sügis kontsert

3. NOV. KELL 19.00

Muraste natrium

LEE-TEE Y. MURASTE

PILET EELMÜÜGI: 15.00 EUR
KOHAPEAL: 20.00 EUR

ROBERT VAIGLA RAUL VAIGLA MARIE VAIGLA

OLED OLEMAS

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE TAOTLUS

Harku valla valitsusele on esitatud taotlus Tabasalu alevikus Kalda 200 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks. Esitatud taotluse ja selle lisadega saab tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses.

PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND

Ta ei lahku Sinu juurest,
Ta on Sinuga koos
Sinu mälestustes, mõtetes
Sinu elutes

Avaldame sügavat kaastunnet
Kertile kalli isa lahkumisel
Oleme mõtetes Sinuga koos
nendel rasketel hetkedel

Vääna Mõisakooli lasteaia- ja koolipere

REKLAAM

TIPNERI KARIKAS
1/16 finaal

18. oktoober
19:00
@TABASALU ARENA

JK TABASALU vs **PAIDE LM**

TREPIMEISTER.EE

VÕTA JULGELT ÜHENDUST! AITAME SUURIMA HEAMEELEGA.

info@trepimeister.ee
+372 5668 5317

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent

**AIA- JA
METSATEHNIKA**

Husqvarna Cub Cadet
STIHL ECHO
JOHN DEERE STIGA

Tel 51 900 402 Keila kauplus
www.tehnikakeskus.ee

Õige puit Sinu ehitusele!

- Välis- ja siseviimistluspuuit
- Väritud voodrilauad
- Terrassilauad
- Konstruksioonipuit
- Liimpuit ja Kerto® talad
- Saematerjal

RAITWOOD

SMUULI PUIDUTERMINAL
E – R 8.00 – 17.00

Tel 609 7260

HARKU PUIDUTERMINAL
E – R 8.30 – 17.30

Tel 658 0972

www.raitwood.ee